

Katedra divadelní vědy

Oponentský posudek bakalářské diplomové práce Ivany Hlubinové *Festivaly současného tance a pohybu na Slovensku a ich rola v slovenskom tanečnom prostredí*

Oponent: Doc. Mgr. Martin Pšenička, Ph.D.

Ivana Hlubinová ve své bakalářské práci nazvané *Festivaly současného tance a pohybu na Slovensku a jejich role ve slovenském tanečním prostředí* představuje – jak z výmluvně formulovaného názvu vyplývá – teritorium tance na Slovensku po roce 1989 perspektivou tří slovenských a jednoho pražského festivalu, který se zaměřuje na prezentaci slovenských tanečních skupin nebo tanečníků pražskému publiku.

Pokud bychom od Hlubinové práce očekávali přehled dějin slovenského tance posledních třiceti let, který by se zabýval činností konkrétních tanečních skupin či osobností a jejich kreací, budeme zklamáni. Hlubinová sice v úvodu nastiňuje dějinné souvislosti toho, co nazývá současným či moderním tancem a životem těchto pojmů na Slovensku od sedmdesátých let 20. století do let porevolučních, ale jde opravdu o stručný náčrt, který poměrně komplikované pojmy současného či moderního tance nijak nekonkretizuje na zkoumaném materiálu. Současný či moderní tanec jsou v práci chápány jako neproblematické kategorie, které stojí poněkud neosobně nad různými uměleckými projevy (nevíme moc jakými), které jsou dosti často na hraně či za hranou těchto pojmů (vycházím z práce autorky). To, že v práci zazní jména některých umělců, neznamená, že by tyto pojmy ožily konkrétním uměleckým jednáním. Jednoduše řečeno – estetiku toho, co se na Slovensku pod pojmy současný, moderní (na jednom místě i postmoderní) tanec skrývá, Hlubinová v práci neřeší.

Práce vychází z jiné a nutno dodat že jasně formulované premisy, a sice že dění v této oblasti na Slovensku výrazně souvisí a je do značné míry produkováno sítí festivalů, na něž je dále navázána kulturně-politická a institucionálně-vzdělávací síť vztahů. Tanec na Slovensku je tak Hlubinovou nahlížen v jistém smyslu (a možná příznačně) v absenci ze sociologického a kulturně-politického, provozně-produkčního hlediska. Umělecké dílo se z této pozice zdá být

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra divadelní vědy

takřka arbitrární, okrajovou výslednicí či výčnělkem, za nímž nebo pod nímž se skrývá komplexní zázemí rozličných faktorů uklizených pod odosobněný pojem současný tanec a nic neříkající pohyb. Jde nepochybně o relevantní pohled, který by se mohl řadit k oblasti tzv. sociologie umění, kterou např. významně zastupuje americký sociolog Howard Becker ve své práci *Art Worlds*. Nutno dodat, že tento metodologický nad-rámec Hlubinová nijak nezmiňuje, což u práce bakalářské nijak nevádí. Co nicméně dle mého vadí, je absence analýzy diskurzu nebo jazyka, což mimo jiné znamená analýzu pojmu současný/moderní/postmoderní/nový tanec, tedy přinejmenším analýzu grantového/sebe-identifikačního jazyka, který je vždy do určité míry jazykem moci či jazykem transakcí s mocí a spadal by do sféry kulturně-politického zájmu autorky. A vracíme se na začátek – je možné analyzovat jazyk bez analýzy konkrétního jednání vymezujícího a vymezeného pojmu? Analýza pojmu je pak analýzou jeho dějin, a taková analýza by odhalila přinejmenším to, že současný (contemporary) není synonymem moderního nebo postmoderního tance a že je možná jen klíčovým slovem grantového newspeaku. Mimochodem z Hlubinové přehledu (zdráhám se tyto sumarizace – na rozdíl od autorky – nazývat analýzami) vyplývá, že se současným tancem mají festivaly společného něco málo nebo něco více a že jde spíše o festivaly multižánrové, otevřené všem možným performativním projevům (a dokonce se některé z těchto festivalů k této žánrové otevřenosti explicitně hlásí – vycházím zde pouze ze zjištění autorky). Z provozních, materiálních i uměleckých důvodů jsou to tedy spíše festivaly divadelně-taneční, performativní alternativy, okrajové, nezávislé kultury, ale též kultury (což vyplývá opět ze zjištění autorky) uzavřené sociální skupiny (říkám tomu tajně syndrom Alfréd – na premiérách (v Alfrédu ve dvoře) plno = přišli kolegové a kamarádi, na reprízách 5 diváků + (zahraniční) studenti).

Co je to tedy současný tanec a pohyb, které festivaly produkují? Z práce se to nedozvíme a asi jsme se z tohoto souhrnu informací nic takového dozvědět neměli. Hlubinová předložila hlavu a patu mající, zručně sepsaný souhrn produkčně-provozního, kulturně-politického a institucionálně-vzdělávacího zázemí, které stojí za produkcí čehosi, co bylo označkováno jako současný tanec a pohyb. Jako soupis zmíněného zázemí a jeho geneze hodnotím práci pozitivně, jako pokus o analýzu produkce specifického uměleckého jednání ale příliš práce

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Katedra divadelní vědy

neobstojí. Jde nicméně o práci bakalářskou, po níž třeba bude následovat práce magisterská, v níž se do této analýzy autorka pustí. Bylo by to dobře, jinak zůstane současný tanec jasnou kategorií pouze pro uzavřenou subkulturu.

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

V Horoměřicích 11. června 2020

Martin Pšenička